

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Andrey Veselé a Mgr. Jany Jurečkové ve věci

žalobkyně

CFIG Credit a.s., IČ 09433635
sídlem Sladkovského 767, 530 02 Pardubice
zastoupen Mgr. Liborem Chovancem, advokátem
sídlem Sladkovského 767, 530 02 Pardubice

proti
žalované

Česká národní banka, IČ 48136450
sídlem Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí Bankovní rady České národní banky ze dne 25. 7. 2024,
č.j. 2024/087724/CNB/110,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Rozhodnutím České národní banky ze dne 20. 5. 2024., č. j. 2024/58919/650 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) byla žalobkyni uložena ve výroku I. pokuta podle § 154 odst. 3 písm. c) z. č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru (dále jen „ZSÚ“) ve výši 4 000 000 Kč za spáchání několika přestupků spočívajících v porušení pravidel při poskytování spotřebitelských úvěrů dle zákona o spotřebitelském úvěru. Konkrétně (i) v období od 1.6.2022 do 12.5.2023 nesplnila požadavek na zavedení a udržování pravidel a postupů pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů zajišťujících řádné poskytování spotřebitelského úvěru, když
 - a) nezavedla a neudržovala přiměřená a účinná pravidla a postupy pro zjištění a ověření výše a pravidelnosti výdajů spotřebitele;
 - b) nezavedla a neudržovala přiměřená a účinná pravidla a postupy pro zjištění a ověření existence a výše stávajících závazků spotřebitele;
 - c) nezavedla a neudržovala přiměřená a účinná pravidla a postupy pro zjištění a ověření schopnosti splácet úvěr s tzv. balonovým splácením, kdy je jistina splacena jednorázově na konci trvání úvěrového vztahu,(ii) v období od 5.10.2022 do 11.5.2023 ve všech 33 případech z kontrolního vzorku (č. úvěrových smluv 145915, 145403, 145848, 147713, 145664, 146373, 147533, 146478, 146890, 145552, 145925, 145509, 147383, 147526, 145716, 145407, 147057, 147964, 145695, 146630, 149890, 149991, 150075, 150274, 150279, 149971, 150250, 150061, 150197, 149984, 145856, 146361, 149510) poskytla spotřebitelské úvěry bez toho, aby před uzavřením smlouvy o úvěru řádně posoudila úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když
 - a) v 5 případech (č. 150279, 146361, 145925, 149991 a 150075) z celkového vzorku 33 spotřebitelských úvěrů nezohlednila při výpočtu finanční bilance skutečně doložené příjmy spotřebitelů; b) ve všech 33 případech (č. 145915, 145403, 145848, 147713, 145664, 146373, 147533, 146478, 146890, 145552, 145925, 145509, 147383, 147526, 145716, 145407, 147057, 147964, 145695, 146630, 149890, 149991, 150075, 150274, 150279, 149971, 150250, 150061, 150197, 149984, 145856, 146361, 149510) z celkového vzorku 33 spotřebitelských úvěrů při výpočtu finanční bilance neověřovala existenci a výši skutečných výdajů spotřebitelů;
 - b) v 15 případech (č. 145664, 149991, 150075, 145856, 146890, 149971, 145552, 150250, 145716, 150061, 150197, 145695, 146630, 149984, 149510) z celkového vzorku 33 spotřebitelských úvěrů řádně neověřila existenci a výši skutečných stávajících finančních závazků spotřebitelů,(iii) v období od 5.10.2022 do 29.3.2023 ve všech 23 anuitních úvěrových případech ze vzorku uvedla ve Formuláři/ESIPu a ve smlouvě o spotřebitelském úvěru nesprávně informaci o celkových nákladech spotřebitelského úvěru a o RPSN, jelikož ty v sobě nezahrnovaly poplatek za sjednání doplňkové služby Podpora, jejíž sjednání bylo nutné pro získání úvěru

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

za nabízených a následně uzavřených podmínek, tedy s nižší zápůjční úrokovou sazbou, expresním zpracováním, možností vrácení poloviny úroků a možností odkladu či přerušení splácení,

2. (iv) v období od 5.10.2022 do 29.3.2023 před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru neposkytla ani jednomu spotřebiteli z 23 anuitních úvěrových případů ze vzorku informaci o celkové výši úvěru ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 písm. e) ZSÚ, když uvedla ve Formuláři/ESIPu nesprávně informaci o celkové výši úvěru, jelikož ta v sobě zahrnovala i částku, která byla z úvěrového rámce před vyplacením finančních prostředků odečtena ve formě poplatku a nebyla nikdy dána spotřebiteli k dispozici,

čímž porušila

(i) ustanovení § 15 odst. 1 ZSÚ ve spojení s § 15 odst. 2 písm. c) ZSÚ,

(ii) ustanovení § 86 ZSÚ ve znění účinném do 31.12.2023,

(iii) ustanovení § 95 odst. 1 písm. g) a k) ZSÚ, § 95 odst. 2 ZSÚ a § 106 odst. 1 písm. g) ZSÚ,

(iv) ustanovení § 95 odst. 1 písm. c) ZSÚ a ustanovení § 95 odst. 2 ZSÚ, a

dopustila se

(i) přestupku dle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ,

(ii) přestupku dle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ,

(iii) přestupku dle ustanovení § 153 odst. 1 písm. t) ZSÚ a přestupku dle ustanovení § 154 odst. 1 písm. n) ZSÚ,

(iv) přestupku dle ustanovení § 153 odst. 1 písm. t) ZSÚ.

3. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně rozklad, o kterém žalovaná rozhodla rozhodnutím ze dne 25. 7. 2024, č. j. 2024/087724/CNB/110 (dále jen „napadené rozhodnutí“) tak, že rozklad zamítla a rozhodnutí České národní banky ze dne 20. 5. 2024, č. j. 2024/58919/650 potvrdila.
4. Žalobkyně se neztotožňuje se závěry a výroky žalované v prvostupňovém rozhodnutí potvrzeným rozhodnutím o rozkladu.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

5. Žalobkyně na úvod své žaloby zrekapitulovala dosavadní řízení a uvedla, že nesouhlasí se závěry vydaných rozhodnutí.
6. **V první žalobní námitce** žalobkyně namítala, že žalovaná při stanovení výše pokuty vycházela pouze z finančních výsledků žalobkyně za rok 2022. V roce 2023 se finanční situace žalobkyně výrazně zhoršila. Její hrubý zisk byl za rok 2023 5,4 mil. Kč, což ve vztahu k uložené pokutě představuje 75 % loňského zisku. Zaplacení pokuty by tak mohlo nepříznivě působit na fungování žalobkyně, přesahující až k vážnému riziku celkové likvidace. Žalovaná však tyto skutečnosti při rozhodování nezohlednila. Žalobkyně odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2009, č. j. 8 Afs 18/2007-81 a na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133, na které odkazovala i žalovaná, avšak žalobkyně se se závěry žalované neztotožňovala. Byť uložená pokuta má plnit sankční a represivní funkci, ale má také

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

pokutovaného omezit přiměřeným způsobem. Žalobkyně tak nemohla souhlasit se závěrem žalované, že uložená pokuta nemá likvidační charakter. Dále žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 A 139/2002-46, dle kterého by soud měl posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, a tam, kde se rozhodnutí opíralo o správní uvážení, zda nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanoveným zákonem.

7. Žalobkyně nesouhlasila s tvrzením žalované, že nevynaložila veškeré úsilí dle § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona, které po ní bylo možné požadovat, aby přestupkům zabránila. Žalobkyně naopak od začátku správního řízení se žalovanou řádně komunikovala.
8. Dále žalobkyně odkázala na zásadu přiměřenosti sankce. Při ukládání pokuty by měly být vzaty na vědomí ekonomické podmínky obviněného. K tomu žalobkyně odkázala na rozhodnutí ve věci společnosti Movinero s.r.o., Orange finance s.r.o. a Home Credit a.s. Těmto společnostem byly uloženy pokuty v rozmezí 2 až 3 mil. Kč za přestupky povahy a rozsahu vyšší oproti deliktům spáchaných žalobkyní. Žalobkyně v tom vidí disproporci a absenci rozhodovací kontinuity ve způsobu a uložení pokuty. Závěry žalované jsou tak v rozporu se zásadou přiměřenosti.
9. **V druhé žalobní námitce** žalobkyně namítala, že jí je kladeno za vinu používání paušální hodnoty 4 000 Kč pro výdaje spotřebitelů při posuzování úvěruschopnosti, aniž by ověřovala skutečné výdaje jednotlivých spotřebitelů, což je v rozporu s § 86 ZSÚ. Pokud toto použila tak z toho důvodu, že *v daných případech vyvinula maximální snahu pro posouzení úvěruschopnosti daných klientů s tím, že tato paušální částka toliko jen rozšířila pomyslné mantinely pro posouzení úvěruschopnosti a pro celý proces posouzení to značilo toliko to, že daný klient byl posouzen mnohem přísněji než klient, který by prokázal, že dané výdaje činí částku nižší, než byla právě udaná paušální částka.* Žalobkyně je proto přesvědčena, že toto jednání nepředstavovalo porušení zákonné povinnosti, když nadto absentuje jakákoliv jednotná metodika pro posuzování úvěruschopnosti, a poskytovatelé úvěrů jsou tak nuceni si sami stanovit postupy a procesy pro posuzování úvěruschopnosti klientů. Žalobkyně následně před vydáním prvního rozhodnutí zavedla opatření, jimiž změnila dosavadní procesy a postupy prověřování úvěruschopnosti klientů, toto však žalovaná ignorovala, ačkoliv to žalobkyně řádně prokázala. Tvrzení o tom, že žalobkyně sice učinila nápravná opatření, ale tyto mohou být zjištěné až při další kontrole správním orgánem, nemohou dle žalobkyně obstát, neboť by jí tak nebylo umožněno sjednat nápravu pochybení. Žalovaná to minimálně měla vzít v potaz při rozhodování o výši uložené pokuty.
10. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě především ohledně tvrzeného zhoršení ekonomické situace a nepřiměřenosti pokuty odmítla, že by při rozhodování vycházela pouze z účetní závěrky žalobkyně za rok 2022. Ta byla použita pouze při vydání příkazu v dubnu 2022, protože novější údaje tehdy nebyly k dispozici. Po doložení výsledků za rok 2023 žalobkyní byly tyto aktuální údaje zohledněny v rozhodnutí správního orgánu I. stupně i v rozhodnutí o rozkladu. Žalovaná však dospěla k závěru, že uložená pokuta je i přes zhoršené výsledky přiměřená, neboť žalobkyně měla stále hrubý zisk ve výši 5,4 mil. Kč a vlastní kapitál ve výši 319 mil. Kč.
11. Podle žalované žalobkyně nijak neprokázala, že by pokuta měla likvidační charakter, když i po jejím zaplacení by jí zůstal zisk a rovněž má dostatečný kapitál. Přestože se jedná o citelnou sankci, nelze ji považovat za likvidační.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

12. K námitce ohledně liberace žalovaná uvedla, že žalobkyně neprokázala, že vynaložila veškeré úsilí k zabránění přestupku, jak vyžaduje § 21 přestupkového zákona. Následná komunikace v rámci řízení není relevantní pro posouzení liberace, když taková komunikace nesměřuje, ani nemůže směřovat k zabránění přestupků, které již byly spáchány.
13. Žalovaná zdůraznila, že hospodářská situace není hlavním kritériem pro stanovení výše pokuty. Každý případ je posuzován individuálně. V tomto případě žalobkyně spáchala více přestupků ve vícečinném souběhu, dlouhodobě a systémově, což bylo vyhodnoceno jako přitěžující okolnost. Žalovaná odmítla, že by pokuta vybočovala z její rozhodovací praxe, a uvedla příklady jiných rozhodnutí, kde byly uloženy srovnatelné nebo vyšší pokuty. Výše pokuty byla stanovena na základě individualizace trestu a není v rozporu s principem rovnosti.
14. K žalobní námitce stran posouzení příjmů a výdajů spotřebitelů žalovaná uvedla, že žalobkyně během správního řízení nerozporovala skutkové závěry ani jejich právní posouzení, a proto se bankovní rada při rozhodování o rozkladu nevyjadřovala k otázce paušálních výdajů spotřebitelů při posuzování jejich úvěruschopnosti – zde žalovaná odkázala na konkrétní části rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které tuto problematiku řeší.
15. Podle žalované má poskytovatel spotřebitelského úvěru povinnost posoudit úvěruschopnost klienta na základě spolehlivých a dostatečných informací, zejména porovnáním příjmů a výdajů. Úvěr může být poskytnut pouze tehdy, pokud nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti klienta úvěr splácet. Poskytovatel je zároveň povinen jednat s odbornou péčí.
16. Žalovaná nesouhlasila s tvrzením žalobkyně, že použití paušálních výdajů vedlo k přísnějšímu posuzování klientů. Naopak uvedla, že paušální částky byly podhodnocené, nedosahovaly ani životního minima, a nezahrnovaly náklady na bydlení. Žalobkyně je používala v případech, kdy skutečné výdaje spotřebitelů nezjistila, čímž porušila zákonnou povinnost porovnávat příjmy a výdaje. Tento postup není v souladu s požadavkem odborné péče. Používání paušálních výdajů bez znalosti skutečných výdajů spotřebitelů znamená, že žalobkyně neplnila zákonnou povinnost posoudit úvěruschopnost klientů odpovědně. Tento přístup byl zakotven i ve vnitřních předpisech žalobkyně, což podle žalované potvrzuje systémové pochybení.
17. Proto žalovaná konstatovala, že žalobkyně nesplnila požadavky § 15 zákona o spotřebitelském úvěru, jelikož nezavedla a neudržovala odpovídající pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti klientů. Tím, že poskytovala úvěry bez ověření skutečných výdajů klientů, porušila § 86 zákona, který stanoví, že bez řádného posouzení úvěruschopnosti nelze úvěr poskytnout.
18. Dále žalovaná nesouhlasila s tvrzením, že povinnost podle § 86 je nejasná. Přestože nevydala vlastní metodiku, existuje rozsáhlá judikatura, která tuto povinnost vykládá. Z rozhodnutí soudů vyplývá, že poskytovatelé musí vycházet z doložených údajů o příjmech a výdajích a postupovat tak s odbornou péčí. Žalobkyně však místo toho používala paušální částky, které neodpovídaly skutečným výdajům, a v některých případech ignorovala i doložené výpisy z účtů.
19. Žalovaná připustila, že žalobkyně přijala nápravná opatření, ale nepovažovala je za polehčující okolnost. Tato opatření působí do budoucna a nemění skutkový stav přestupků, které se odehrály před jejich přijetím. Úprava procesů je podle žalované nutná, ale nemá vliv

na hodnocení již spáchaných přestupků. Žalovaná tedy trvá na svém původním stanovisku a nevnímá přijatá opatření jako důvod ke zmírnění sankce.

20. **V replice na vyjádření žalované** žalobkyně uvedla, že nesouhlasí s výší pokuty 4 miliony Kč, protože podle ní nebyla dostatečně zohledněna její zhoršená ekonomická situace. Žalovaná tvrdila, že přihlédla k hospodářským výsledkům, ale nepovažovala je za klíčové. K tomu žalobkyně namítla, že přiměřenost pokuty by měla vycházet z běžných příjmů, ne z vlastního kapitálu, a že rozhodnutí žalované je nedostatečně odůvodněné. Pokud žalobkyni bylo vytýkáno žalovanou používání paušálních výdajů při posuzování úvěruschopnosti, pak žalobkyně oponovala, že v době rozhodování chyběla jednotná metodika ČNB a že její postup byl konzervativní a v souladu se zákonem. Odkázala na čtyři soudní rozhodnutí, která potvrzují, že její postup byl správný a povinnost dle § 86 zákona o spotřebitelském úvěru byla splněna. Dále tvrdila, že žalovaná své závěry dostatečně neprokázala. Žalobkyně nesouhlasila s tím, že její nápravná opatření nebyla uznána jako polehčující okolnost, přestože podle ní prokazují snahu o nápravu a prevenci opakování pochybení. Dle ní je jejich ignorování v rozporu se zásadami správního řízení. Dále poukázala, na nepoměr mezi uloženou pokutou a sankcemi v obdobných případech (např. Movinero s.r.o.), což podle ní svědčí o nespravedlivém přístupu. Požádala soud, aby tyto skutečnosti zohlednil při posouzení přiměřenosti pokuty.

III.

Posouzení žaloby

21. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 soudního řádu správního), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, soud neshledal.
22. V souladu s § 51 odst. 1 soudního řádu správního soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť žalobkyně a žalovaná vyslovily souhlas s rozhodnutím bez nařízení jednání.
23. Žaloba není důvodná.
24. V dané věci je veden spor o to, zda žalobkyni uložená pokuta ve výši 4 000 000 Kč za spáchané přestupky byla uložena v souladu se zásadou přiměřenosti, a zda správní orgán při ukládání přihlédl ke všem kritériím určujícím konečnou výši pokuty.
25. V případech, kdy žalobkyně nepředestře žádnou novou argumentaci a soud se ztotožní se závěry správních orgánů, není podle judikatury vadou, pokud soud v podrobnostech odkáže na rozhodnutí správního orgánu. Smyslem soudního přezkumu není opakovat již jednou vyřčené závěry a pouze žalobkyni poskytnout „jinou“ či „lepší“ odpověď na její námitky (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS). Soud proto v odůvodnění v případě shody odvolacích a žalobních námitek v případě, že přisvědčí závěrům žalované, odkáže na příslušnou část odůvodnění rozhodnutí žalované.
26. **První žalobní námitkou** žalobkyně namítala, že žalovaná při rozhodování o výši pokuty vycházela z finančních výsledků společnosti za rok 2022 a povinnost zaplatit uloženou

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

pokutu by pro ni znamenalo likvidaci. Dále namítala, že uložená sankce by měla být ukládána v souladu se zásadou přiměřenosti.

27. Tuto námitku soud neshledal důvodnou.
28. Žalobkyně shodně v rozkladu namítala, že žalovaná při rozhodování o výši pokuty vycházela z finančních výsledků za 2022, přičemž v roce 2023 se finanční situace žalobkyně rapidně zhoršila. Výše uložené pokuty by tak mohla mít pro žalobkyni do jisté míry likvidační povahu.
29. K této námitce žalobkyně soud odkazuje na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí v bodech 113-119, a rozhodnutí o rozkladu v bodech 10-11, které považuje soud za dostatečné a jednoznačně formulované.
30. Správní orgán I. stupně ve své argumentaci uvedl, že žalovaná jako odborník v oboru je hlavním garantem toho, aby byl úvěr poskytnut tomu klientovi, který bude schopen jej splatit. Na žalovanou a další poskytovatele úvěrů je tak kladen vyšší důraz na dodržování právních povinností. Prvostupňový orgán při rozhodování o výši pokuty vzal v potaz finanční výsledky za rok 2023, to však není jediným ukazatelem, pro který by měl správní orgán uložit pokutu v nižší výši. Při posuzování majetkových poměrů je důležité zohlednit celkovou ekonomickou sílu daného subjektu. Žalobkyně ke konci roku 2023 dosáhla k vlastnímu kapitálu ve výši 319 mil. Kč, což je o 105 mil Kč více než v předchozím roce. Dále poskytla za rok 2023 3 461 spotřebitelských úvěrů o objemu 153 mil. Kč. S tím souvisí požadavek na počáteční kapitál, který musí činit alespoň 20 mil. Kč.
31. K likvidační povaze výše uložené pokuty žalovaná odkázala na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133 a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2007-81. Uložená pokuta má citelně zasáhnout do majetkové sféry účastníka, nelze však pokutu považovat za likvidační, pokud omezí účastníka přiměřeným způsobem v podnikatelské činnosti. V napadeném rozhodnutí žalovaná uvedla, že likvidační pokuta je taková sankce, která je natolik nepřiměřená, že dokáže způsobit platební neschopnost či donutit účastníka k ukončení podnikatelské činnosti. V případě žalobkyně uložená pokuta nedosáhla ani výše čistého zisku účastníka za rok 2023 a zároveň účastník disponuje značným vlastním kapitálem přesahujícím výši uložené pokuty. K tomu odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2022, č. j. 7 Afs 23/2020-22, ve kterém soud došel k závěru, aby pokuta plnila svou funkci, tak by měla být pro pokutovaný subjekt citelná, tedy měla by mít dopad na jeho fungování.
32. Soud se tak plně ztotožnil s odůvodněním prvostupňového a napadeného rozhodnutí, neboť je v něm dostatečně popsáno, jak správní orgán posoudil povahu, závažnost přestupku včetně způsobu jeho spáchání a jeho následku, správní orgán hodnotil přítěžující i polehčující okolnosti a zvažoval výši pokuty i s ohledem k jejím účinkům a uložil pokutu ve výši 4 000 000 Kč za vícečinný souběh několika přestupků, což odpovídá 20 % z maximální možné výše, proto nelze dospět k závěru, že by se jednalo o pokutu nepřiměřenou.
33. Výše pokuty je výsledkem správního uvážení. Pro následný soudní přezkum je klíčové, aby z rozhodnutí bylo seznatelné, jaké konkrétní úvahy vedly správní orgán k uložení pokuty v příslušné výši a aby výše pokuty vyhověla podmínce přiměřenosti (kupř. rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 5/2005-53 z 29. 6. 2005 nebo č. j. 4 As 51/2007-68 z 27. 3. 2008). Tedy je nutné, aby správní orgány uložily pokutu v rámci zákonného rozpětí, a při stanovení výše trestu musí být odůvodněna závažnost správních deliktů, okolnosti, za

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

nichž byly delikty spáchány, a bylo přihlédnuto k možným polehčujícím/přítěžujícím okolnostem a k míře přiměřenosti uložené pokuty.

34. Pokud jde námitku likvidačního účinku pokuty, z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že „*při posuzování zákonnosti uložené sankce správní soud k žalobní námitce přezkoumá, zda správní orgán při stanovení výše sankce zohlednil všechna zákonem stanovená kritéria, zda jeho úvahy o výši pokuty jsou racionální, ucelené, koherentní a v souladu se zásadami logiky, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil, ale rovněž, zda uložená pokuta není likvidační.*“ [srov. např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133, nebo nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 3/02 ze dne 13. 8. 2002 (N 105/27 SbNU 177; 405/2002 Sb.), nebo sp. zn. Pl. ÚS 38/02 ze dne 9. 3. 2004 (N 36/32 SbNU 345; 299/2004 Sb.)].
35. Žalobkyně ke svému tvrzení nepředložila žádné další důkazy prokazující jí tvrzenou likvidační povahu uložené pokuty.
36. Podle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-113, je správní orgán povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter. Ze zjištění majetkových poměrů provedených žalovanou nijak nevyplývá, že by pokuta uložená ve výši 20 % maximální výše pokuty měla být pro žalobkyni likvidační.
37. Likvidačním následkem uložené pokuty se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení č. j. 1 As 9/2008-133 z 20. 4. 2010, v jehož bodě 38 vyložil, že bude záležet především na obviněném, zda projeví svůj zájem na tom, aby uložená pokuta pro něj neměla likvidační účinky tím, že správnímu orgánu poskytne základní údaje o svých osobních a majetkových poměrech a tyto také věrohodným způsobem doloží či umožní správnímu orgánu, aby ověřil jejich pravdivost např. tím, že zbaví pro tento účel výše zmíněné orgány veřejné moci mlčenlivosti. Pokud tak neučiní, a naopak odmítne poskytnout správnímu orgánu dostatečnou součinnost, bude správní orgán oprávněn vyjít pouze z údajů, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení a které si může zjistit bez součinnosti obviněného (vedle katastru nemovitostí např. z obchodního rejstříku, pokud jde o subjekty v něm zapsané, nebo z výpovědí svědků znalých osobních a majetkových poměrů účastníka řízení). Nepovede-li tento postup k přesnému výsledku, může si správní orgán takto učinit také jen základní představu o příjmech a majetku účastníka řízení, a to i na základě odhadu.
38. Také komentářová literatura dospívá k jednoznačnému závěru, že „pokud je pachatel v řízení o přestupku či soudním řízení pasivní a nijak nedokládá své majetkové poměry, které mají svědčit o zjevné nepřiměřenosti, případně likvidačním charakteru správního trestu, nebude na takové skutečnosti brán zřetel“ [Bohadlo, D. – Brož, J. – Kadečka, S. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Komentář. Praha: Wolters Kluwer (ČR), 2018. Komentář k § 37 písm. f)].
39. Vše svědčící ve prospěch žalobkyně je nutné doložit ve správním řízení, k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu 1 As 63/2019–33 ze dne 7. 11. 2019), podle něhož „*při hodnocení zákonnosti uložené sankce správními soudy není dán soudu prostor pro změnu a nabrání správního uvážení uvážením soudním, tedy ani prostor pro hodnocení prosté přiměřenosti uložené sankce. Přiměřenost by při posuzování zákonnosti uložené sankce měla význam jedině tehdy, pokud by se správní orgán dopustil některé výše popsané nezákonnosti, v jejímž důsledku by výše uložené sankce neobstála, a byla by takřikajíc nepřiměřená okolnostem*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

projednávaného případu. Používání výrazu „přiměřenost uložené pokuty“ v této souvislosti je však do jisté míry nepřesné, neboť soudní řád správní umožňuje správnímu soudu zohlednit hledisko přiměřenosti jen v rámci posuzování individualizace trestu, tj. v situaci, kdy je správní soud podle § 78 odst. 2 s. ř. s. na návrh žalobce nadán pravomocí nahradit správní uvážení a výši uložené sankce moderovat a zároveň je správním orgánem uložená sankce zjevně nepřiměřená. Ani v takovém případě ale pro zásah do správního uvážení soudem nepostačí běžná nepřiměřenost, ale je nutné, aby nepřiměřenost dosáhla kvalitativně vyšší míry a sankce tedy byla zjevně nepřiměřená.“

40. Žalovaná při rozhodování o výši uložené pokuty vycházela z daňových přiznání a zprávy nezávislého auditora. Žalobkyně žádné další skutečnosti mající doložit likvidační účinek uložené pokuty nepředložila, proto ve světle dosavadní judikatury správních soudů správní orgán I. stupně oprávněně vycházel z údajů doložených žalobkyní. Žalobkyně rovněž soudu nenavrhla moderaci uložené pokuty.
41. Ve vztahu k odkazům na jiná rozhodnutí žalované, kde žalovaná uložila nižší pokuty za podobné přestupky, soud konstatuje, že majetkové poměry nejsou jediným kritériem pro uložení výše pokuty. Ustanovení § 38 přestupkového zákona upravuje několik kritérií významných pro určení druhu a výměry trestu. Nelze tedy vycházet pouze z hospodářské situace žalobkyně, neboť uložená pokuta je výsledkem individualizace správního trestu.
42. Pokud jde o tvrzení žalobkyně týkající se § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona, dle kterého je na je právnické osobě prokázat, že vynaložila veškeré úsilí, aby přestupku zabránila, soud konstatuje, že následná komunikace ze strany žalobkyně během správního řízení není důvodem pro uplatnění liberace dle uvedeného paragrafu, když taková komunikace spáchaným přestupkům zabránit nemohla.
43. Na závěr soud konstatuje, že neshledal uloženou pokutu za nepřiměřenou.
44. **Ve druhé žalobní námitce** žalobkyně namítala, že jí je kladeno za vinu používání paušálních hodnot pro výdaje spotřebitelů ve výši 4 000 Kč, aniž by ověřovala skutečné výdaje jednotlivých spotřebitelů. Žalobkyně to však nepovažuje za porušení § 86 ZSÚ, neboť daný klient byl dle ní posuzován přísněji než klient, který by prokázal, že jeho výdaje činí méně než 4 000 Kč. Poukázala také na to, že od ČNB absentuje jakákoliv metodika k posuzování úvěruschopnosti klientů a poskytovatelé jsou tak nuceni si sami zavést určité postupy a procesy pro posuzování. Žalobkyně ještě před vydáním prvostupňového rozhodnutí zavedla opatření, jimiž změnila procesy a postupy posuzování úvěruschopnosti, a které žalované prokázala. Žalovaná však tvrdila, že tato opatření může zjišťovat až při další kontrole. Žalobkyně je přesvědčena, že žalovaná měla tyto skutečnosti zohlednit minimálně při rozhodování o výši pokuty.
45. Předně soud konstatuje, že ze správního spisu vyplývá, že tuto žalobní námitku žalobkyně v rozkladu neuvedla. Ačkoliv obecně není vyloučeno, aby žalobce určitou výhradu vůči rozhodnutí správního orgánu I. stupně uplatnil poprvé až v žalobě, velmi podstatně tím zužuje možný rozsah soudního přezkumu.
46. Přezkum se totiž primárně týká napadeného rozhodnutí, jímž je to, které bylo vydáno v posledním stupni, typicky tedy rozhodnutí o odvolání (zde rozhodnutí bankovní rady ČNB o rozkladu) a kterým se odvolací orgán, resp. orgán rozhodující o rozkladu, právě vypořádá s námitkami účastníka proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

47. Jestliže žalobkyně námitku ohledně nesprávného vyhodnocení používání paušálních hodnot pro výdaje spotřebitelů ve výši 4 000 Kč v rozkladu vůbec neuplatnila, znamená to, že žalovaná se s ní nemohla vypořádat a napadené rozhodnutí se k ní tedy nijak nevyjadřuje. Soud tudíž vůbec nemůže přezkoumat správnost úvah žalovaného rozkladového orgánu a jeho závěrů, nanejvýš se může zabývat tím, zda a jak se k této věci vyjádřil správní orgán I. stupně.
48. V rozhodnutí ČNB ze dne 20. 4. 2025 je o této věci pojednáno v odstavcích 61 (tabulka č.7) a 62, kde ČNB konstatuje, že žalobkyně byť v některých případech měla k dispozici dokumentaci výdajů spotřebitelů, stejně pracovala jen s paušálními hodnotami. V odstavci 65 se pak konstatuje, že žalobkyně v odporu nesporovala skutková zjištění.
49. Za tohoto stavu věci městský soud jen obecně uvádí:
50. Podle § 75 ZSÚ *Poskytovatel a zprostředkovatel je povinen provozovat svou činnost s odbornou péčí.*
51. Podle § 86 odst. 1 ZSÚ *Poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru důkladně posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě informací nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených k povaze, délce, výši a rizikovitosti úvěru pro spotřebitele, získaných z relevantních vnitřních nebo vnějších zdrojů, včetně spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.*
52. Podle § 86 odst. 2 ZSÚ *Poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje schopnost spotřebitele plnit povinnosti sjednané ve smlouvě, zejména splácet sjednané splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů a dalších údajů o finanční a ekonomické situaci spotřebitele, jako jsou údaje o jeho majetku a závazcích a o způsobu plnění dosavadních dluhů. Hodnotu majetku přitom zohledňuje tehdy, jestliže ze smlouvy o spotřebitelském úvěru vyplývá, že spotřebitelský úvěr má být částečně nebo úplně splacen výnosem z prodeje majetku spotřebitele, nikoli pravidelnými splátkami, nebo jestliže z finanční situace spotřebitele vyplývá, že bude schopen splácet spotřebitelský úvěr bez ohledu na své příjmy.*
53. V souladu s § 75 ZSÚ musí poskytovatel posuzovat úvěruschopnost klientů s náležitou péčí. Ustanovení § 86 odst. 1 jasně říká, že úvěruschopnost se posuzuje na základě dostatečných a spolehlivých informací. Paušálně určenou částku výdajů však nelze považovat za dostatečný a spolehlivý údaj prokazující výdaje klientů žádajících o spotřebitelský úvěr. Soud nemůže souhlasit s tvrzením žalobkyně, že klienti s paušálně určenou částkou výdajů byli posuzováni přísněji než klienti, kteří prokázali, že měli výdaje nižší. Naopak je toho názoru, že žalobkyně posuzovala úvěruschopnost klientů v rozporu s § 75 ZSÚ, pokud určila pro výdaje paušální částku. Pokud klient žalobkyni neposkytl žádný údaj o svých výdajích, žalobkyně správně neměla spotřebitelský úvěr poskytnout, nikoliv nastavit výdaje pomocí předem dané paušální částky.
54. K otázce výše výdajů soud odkazuje na vyjádření žalované k žalobě v bodě 16, s čímž se plně ztotožňuje. V roce 2023 činilo životní minimum 4 860 Kč a tato částka nezohledňovala náklady na bydlení. Paušální částka výdajů ve výši 4 000 Kč tak nemohla obstát, neboť nepokrývala ani minimální náklady na živobytí, z čehož lze dovodit, že výdaje klientů byly daleko vyšší.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

55. K pojmu „**odborná péče**“ lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2029, č. j. 9 A 211/2016-125: Český zákon o spotřebitelském úvěru uvádí, že věřitel je povinen prověřit schopnost spotřebitele splácet úvěr „s odbornou péčí“, což nasvědčuje povinnosti dodržení zvýšené pozornosti při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Výklad pojmu „odborná péče“ aproboval Nejvyšší správní soud dle stávající judikatury (rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 1. 2015, č. j. 22A 22/2013-19, který pojem odborná péče vyložil jako obezřetnost, která vede poskytovatele úvěru k nespolehání se jen na údaje tvrzené žadatelem o úvěr, ale i k jejich prověření, resp. požadavku na doložení tvrzení (u příjmů, např. potvrzením o zaměstnání a příjmu, doložením výplatních pásek, doložením výpisu z účtu žadatele, apod.). Odbornou péčí je tedy třeba rozumět péči o uzavíraný úvěrový vztah tak, aby byl naplněn smysl povinnosti dle ust. § 9 odst. 1 zákona především v ochraně spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadlužení domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností, ale i záruku pro poskytovatele úvěru, že úvěr bude splácen. Postup s odbornou péčí zahrnuje též povinnost věřitele ověřit podstatné informace poskytnuté spotřebitelem svědčící o jeho schopnosti splácet sjednaný úvěr (k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 32 Odo 1726/2006, či ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. 32 Cdo 241/2009, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 1 AfS 94/2009 – 56). Postup s odbornou péčí tak představuje vyšší úroveň odbornosti, spočívající i v požadavku pečlivosti, kdy nelze pouze spoléhat na nepodložená sdělení obchodního partnera, ale je třeba vyvinout i patřičné úsilí ke zjištění a ověření všech potřebných údajů a informací k právní jistotě obou stran zde úvěrového vztahu.
56. Soud má za to, že žalobkyně nejednala s odbornou péčí, když stanovovala paušální částky představující výdaje klientů, neboť nevyvinula patřičné úsilí ke zjištění a ověření všech potřebných údajů a informací relevantních pro posouzení úvěruschopnosti klientů. Její námitka tedy není důvodná.
57. Pokud jde o tvrzení žalobkyně, že ještě před vydáním prvostupňového rozhodnutí zavedla taková opatření, kterými změnila zavedené postupy a procesy, avšak žalovaná to ignorovala, soud konstatuje, že souhlasí s argumentací žalované.
58. Uložená pokuta představuje sankci za jednání žalobkyně v určitém období. Pokud žalobkyně své jednání přehodnotila a zavedla nápravná opatření, soud uvádí, že takové kroky byly více než nutné, ale nelze je považovat za polehčující okolnosti, neboť přijetím nápravných opatření nedochází k napravení, či odčinění již spáchaných skutků. Stejně jako žalovaná soud došel k závěru, že žalobkyní tvrzená nápravná opatření bude možné zkontrolovat a posoudit jejich efektivitu až při další kontrole.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

59. Jelikož soud neshledal žalobu důvodnou, podle ust. § 78 odst. 7 soudního řádu správního ji zamítl.
60. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobkyně neměla ve věci úspěch, protože nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalované žádné náklady nad rámec její obvyklé úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24. září 2025

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu